

STATENS HAVERIKOMMISSION (SHK)
BOARD OF ACCIDENT INVESTIGATION

SHK
BIBLIOTEKET

Rapport C 1990:11
Luftfartshändelse 1989-08-03
Bjärby, E län
Ärende SE-TRY 75/89

INNEHÅLL

RAPPORT C 1990:11

Rubrikerna har numrerats enligt den uppställning som rekommenderas av International Civil Aviation Organization (ICAO). Rubriker som inte återfinns i texten har streck i stället för sidhänvisning.

	Sid
Skrivelse till luftfartsverket	3
SAMMANFATTNING	5
INLEDNING	6
1 FAKTAREDOVISNING	7
1.1 Redogörelse för händelseförloppet	7
1.2 Personskador	7
1.3 Skador på luftfartyget	7
1.4 Andra skador	7
1.5 Besättningen	7
1.6 Luftfartyget	7
1.7 Meteorologisk information	8
1.8 Navigationshjälpmedel	-
1.9 Radiokommunikationer	-
1.10 Flygfältsdata	-
1.11 Färd- och ljudregistratorer	-
1.12 Haveriplats och luftfartygvrak	8
1.12.1 Haveriplatsen	8
1.12.2 Luftfartygvraket	8
1.13 Medicinsk information	-
1.14 Brand	-
1.15 Överlevnadsmöjligheter	-
1.16 Särskilda prov och undersökningar	-
1.17 Övrigt	-
2 ANALYS	-
3 SLUTSATSER	8
3.1 Undersökningsresultat	8
3.2 Sannolik haveriorsak	8
4 REKOMMENDATIONER	8
5 ÖVRIGT	-

BILAGA

- 1 Utdrag ur cert reg beträffande föraren (endast till luftfartsverket)

Anmärkning

All tidsangivelse i rapporten avser svensk sommartid (SST) = UTC + 2 timmar

STATENS HAVERIKOMMISSION

Datum
1990-02 - 08

Ärendebeteckning
SE-TRY 75/89

Luftfartsverket

Rapport C 1990:11

Statens haverikommission (SHK) har undersökt en luftfartshändelse som inträffade den 3 augusti 1989 i Bjärby, E län, med luftfartyget SE-TRY.

SHK får härmed enligt 121 § luftfartsförordningen (1986:171) överlämna rapport över undersökningen.

Hans Gullberg

Lennart Ringqvist

Claes Jernow

SAMMANFATTNING AV UTREDNINGSRAPPORT C 1990:11
Ärende SE-TRY 75/89

Luftfartyg typ:	SZD-48 Jantar Standard 2
Tidpunkt för händelsen:	1989-08-03 kl 1610
Plats:	Bjärby (4 km S om Kungsängens flygplats), E län
Typ av flygning:	Tävlingsflygning RST
Väder:	Vind 310 ⁰ /12 knop, sikt >10 km, moln 1/8 med bas 1700 m
Antal ombord:	1
Personskador:	Inga
Skador på luftfartyget:	Omfattande
Förarens ålder, certifikat:	38 år, S cert
Förarens flygtid:	Ca 281 timmar, varav på typen 94 timmar

Vid utelandning i hög säd tog vänster vinge i säden med groundloop som följd. En bidragande orsak till haveriet var att föraren avbröt för sent och därvid felbedömde vindriktningen.

INLEDNING

Statens haverikommission (SHK) underrättades den 10 augusti 1989 om att ett luftfartyg med registreringsbeteckningen SE-TRY havere-
rat 4 km söder om Kungsängens flygplats, E län, den 3 i samma månad
kl 1610.

Händelsen har utretts av SHK som företrätts av Hans Gullberg, ord-
förande, Lennart Ringqvist, operativ utredningschef, och Claes Jernow,
sakkunnig.

SHK har biträtts av KSAK genom Tor Eliasson som sammanställt rappor-
ten.

Händelsen är av okomplicerad beskaffenhet. SHKs utredning redovisas
därför kortfattat.

SHK har sammanträtt

<u>Dag</u>	<u>Plats</u>	<u>Närvarande</u>
1989-11-15	SHKs kansli	Hans Gullberg, Lennart Ringqvist, Claes Jernow, KSAKs flygsäkerhetsmän, från Luftfartsverket K-G Bask

1 FAKTAREDOVISNING

1.1 Redogörelse för händelseförloppet

Föraren var ute för att flyga en 10-mils triangelflygning i RST-tävlingen. Efter en flygtid av ca 2 1/2 timme och under finalglidningen norrut mot Kungsängens flygplats i Norrköping bedömde han att han ej skulle nå fram till flygplatsen. Han var då ca 4 km från flygplatsen nere på ca 200 m höjd över underliggande terräng och fick snabbt bestämma var han skulle landa. I området fanns många bra fält att landa på. Föraren gjorde en bedömningslandning mot ett stort fält men felbedömde i brådskan vindriktningen och landade i rak medvind. I samband med sättningen tog vänster vinge i den höga säden på fältet med ground loop som följd.

1.2 Personskador

	<u>Besättning</u>	<u>Passagerare</u>	<u>Övriga</u>
Omkomna	-	-	-
Allvarligt skadade	-	-	-
Lindrigt skadade	-	-	-
Inga skador	1	-	-

1.3 Skador på luftfartyget

Omfattande.

1.4 Andra skador

Nedtrampad gröda.

1.5 Besättningen

Föraren var vid haveritillfället 38 år och hade gällande S-cert.

Antal landningar aktuell typ senaste 90 dagarna: 15

Segelflygtid (timmar/starter)	Senaste 3 dagar	Senaste 30 dagar	Senaste 90 dagar	Totalt
Alla typer	2,5/1	18/7	35/15	281/325
Denna typ	2,5/1	18/7	35/15	94/66

Inflygning på typen gjordes 1980-06-15.

1.6 Luftfartyget

Ägare/Innehavare: Håkan Larsson, Ättetorp svägen 35
616 00 Åby

Luftfartyget

Typ: SZD-48 Jantar Standard 2
Serienummer: W 865

Tillverkningsår:	1978
Flygvikt:	Max tillåten 535 kg, aktuell 340 kg
Aktuellt tyngdpunktsläge:	Inom tillåtna gränser
Total gångtid (luftfartyget):	1841 timmar
Gångtid efter senaste periodiska tillsyn:	111 timmar

Luftfartyget hade gällande luftvärdighetsbevis.

1.7 Meteorologisk information

Förarens egen bedömning: Vind 310⁰/12 knop, sikt >10 km, moln 1/8 med bas 1700 m. Den verkliga vindriktningen var sydlig.

1.12 Haveriplats och luftfartygvrak

1.12.1 Haveriplatsen

Position 58⁰ 30' N 16⁰ 15' E
Bjärby, 4 km söder om Kungsängens flygplats.
Sädesfält 550x300 m, bevuxet med 1,2 högt vete.

1.12.2 Luftfartygvraket

Stora skador på bakkanten på vänster vinge. Landställ förstört. Fen- och stabilisatorfästen skadade.

3 SLUTSATSER

3.1 Undersökningsresultat

- Föraren var behörig att utföra flygningen.
- Luftfartyget var luftvärdigt.
- Något tekniskt fel på flygplanet som kan ha orsakat haveriet har ej kunnat påvisas.
- Vid utelandning felbedömde föraren vindriktningen och landade i rak medvind.
- Vänster vinge tog i hög säd med ground loop som följd.

3.2 Sannolik haveriorsak

Haveriet orsakades av att vänster vinge vid utelandning tog i den höga säden. En bidragande orsak till haveriet var att föraren avbröt för sent och därvid felbedömde vindriktningen.

4 REKOMMENDATIONER

Inga.